

De ouderen top 5

“Mijn oma heeft ‘t kijkglasje uit de deur geslagen.
Nu blikt ze onbevreesd de wereld in.”

Uitspraak van Loesje (Arnhem)

Al een aantal jaren is duidelijk dat Nederland in rap tempo vergrijsst. Veel gemeenten maken dan ook werk van een goed doortimmerd ouderenbeleid. Elf gemeenten gaven Spectrum de opdracht om van vijf verschillende sectoren (wonen, zorg, welzijn, veiligheid (verkeer en sociaal) en informatievoorziening) de behoeften van plaatselijke ouderen in beeld te brengen. Zo immers wordt duidelijk waar de gemeente haar prioriteiten moet leggen en wat zij moet doen om ervoor te zorgen dat elke oudere in haar

gemeente een goede oude dag kan hebben. Kortom, op weg naar een interactief ouderenbeleid. Maar wat is nu de top 5 van onze Gelderse ouderen? Een aantal ouderen kreeg de kans om het kijkglasje uit de voordeur te slaan en eindelijk haar behoeften eens zelf uit een te zetten...

Geschikte woning bereikbaar

De ondervraagde ouderen maken zich vooral zorgen om het vinden van een geschikte woning. Een woning die gemakkelijk aangepast kan worden voor mensen met een beperking en goed te onderhouden is. Dit houdt niet in dat de woning per definitie klein moet zijn en uit één kamer met een bed moet bestaan (zoals het beeld van het vroegere bejaardenhuis soms nog steeds geldt). Integendeel, ook ouderen hebben recht op een woning met comfort maar dan wel gebruikersvriendelijk ingericht. De ouderen adviseren dan ook om bij nieuwbouw of renovatie de potentiële gebruikers te raadplegen zodat de woning aan de gebruikerseisen voldoet. Maar voor het zover is, zal er in een groot aantal gemeenten eerst ruimte moeten komen voor meer nieuwe woningen voor ouderen. Een uitdagende klus voor de woningcorporaties en de betrokken gemeenten gezien de beperkte ruimte in de meeste dorpen en steden.

Voorzieningen binnen handbereik

Het meest schrijnend is het verdwijnen van voorzieningen uit met name kleine kernen. Ouderen hebben het gevoel dat er te weinig rekening met hen wordt gehouden wat betreft de noodzakelijke voorzieningen als een bank, postkantoor, winkel of openbaar vervoer. Veel van deze voorzieningen blijken niet altijd rendabel te zijn en verdwijnen. De meeste wijkbewoners pakken de auto om dan even naar de grotere plaatsen te gaan voor hun dagelijkse (levens)behoeften. Voor steeds

meer ouderen wordt die afstand een probleem, zeker wanneer men niet meer over eigen vervoer beschikt en stations en ‘onrendabele’ stations en bushaltes achter elkaar verdwijnen.

De ouderenadviseur en het zorgloket

Één plek of één persoon waar je terecht kunt met al je vragen en die je helpt om door het land van wonen-welzijn-zorg je route uit te stippelen. Voor velen lijkt dit een uitkomst. Een zorgloket is in een aantal gemeenten al gerealiseerd en voor veel ouderen een aangepaste voorziening. Het zou wel meer bekend moeten zijn. Ook een ouderenadviseur is niet overal bekend maar wel zeer welkom. Ouderen hebben behoefte aan iemand die voor hen de tijd neemt om gezamenlijk te kijken welke mogelijkheden er zijn om de juiste woon-, zorg- of welzijnsvoorzieningen te krijgen. De ouderenadviseur en het zorgloket blijken toekomst te hebben.

Sociale ontmoetingen als wapen tegen eenzaamheid

De eenzaamheid zijn we nog niet de baas volgens de meeste ouderen. Ondanks de aanwezigheid van ‘noaberschap’ moeten preventieve maatregelen worden getroffen om eenzaamheid de baas te blijven. Een ouderenadviseur die mensen bezoekt, kan

Samenwerking ouderenadviseurs

Op dit moment zijn er 2,2 miljoen Nederlanders van 65 jaar en ouder. Daarvan woont 93% zelfstandig. Veel ouderen kunnen zich uitstekend redden, maar niet iedereen. Hulpverleningsinstanties, stichtingen welzijn ouderen, plaatselijke afdelingen van ouderenbonden pleiten voor steun op maat voor individuele ouderen. Daarbij vinden ze de inzet van vrijwillige en beroepsouderenadviseurs absoluut nodig. Spectrum onderzocht de onderlinge samenwerking. De resultaten zijn te lezen in het rapport Samen Sterk, een onderzoek naar samenwerking tussen beroepsmatige en vrijwillige ouderenadviseurs in Gelderland. In het signalement Ouderenadviseurs vindt u een samenvatting van dit rapport. Rapport en signalement zijn te bestellen bij het Spectrum Informatiecentrum, tel. (026) 384 62 64; of te downloaden via www.spectrum-gelderland.nl

voor velen een prima doorverwijzer naar activiteiten of ontmoetingsplekken zijn. Men geeft aan meer behoefte te hebben aan deze ontmoetingsmogelijkheden. Activiteiten worden voldoende georganiseerd, maar gewoon een plaats waar je mensen tegen kunt komen ontbreekt vaak. Gedacht kan worden aan de ontmoetingen bij de Albert Heijn of wat dacht u van het voorbeeld van de ouderen op de Ramblas in Barcelona. Bijna elke dag bespreken ze daar de dagelijkse nieuwtjes.

Volgens de ouderen moet de gemeente meer ontmoetingsgelegenheden faciliteren. Misschien dat dat deels de eenzaamheid onder ouderen kan voorkomen.

Huisartsenpost dichtbij

De huisartsenpost blijft een zorgenkindje voor vele ouderen. Een aantal ziet terecht in dat het onmogelijk is om continu overal een huisarts gestationeerd te hebben maar de formule van de huisartsenpost blijkt vaak niet

te werken. Het begint bij het vervoer. De mogelijkheid om in de avonduren en in het weekend bij de post te komen, zijn beperkt en soms zelfs niet aanwezig. Daarnaast komen er teveel papieren bij kijken en mist men de eigen arts. Het is voorstelbaar dat voorzieningen niet altijd overal kunnen zijn, maar was Nederland voorheen niet een verzorgingsstaat waar men in ieder geval van de noodzakelijke zorg verzekerd was?

Gelderse toekomstagenda

Natuurlijk zijn de resultaten van alle vraaganalyses met name voor de eigen gemeente en het gemeentelijk beleid gebruikt. Aan de andere kant blijkt de hierboven genoemde top 5 voor veel ouderen hetzelfde te zijn. Misschien is dit een mooie gelegenheid om te kijken of provincie en gemeenten gezamenlijk de krachten kunnen bundelen om Gelderland 'ouderenproof' te maken. Laten we juist nu een groot aantal ouderen het kijkglasje uit de deur heeft geslagen de kans pakken om op provinciaal niveau een goed lokaal voorzieningenaanbod te creëren. Behoeften en knelpunten zijn in beeld gebracht. Een uitgelezen kans voor beleidsmakers om samen met beroepskrachten naar nieuwe mogelijkheden voor ouderen te kijken!

Maurice de Greef

Meer informatie

Verdere informatie over onze dienstverlening bij lokaal ouderenbeleid en de training Burger aan het woord is verkrijgbaar bij Spectrum, Maurice de Greef, tel. (026) 384 62 52; e-mail m.de.greef@spectrum-gelderland.nl.

Brochure en training

Om gemeenten zelf handvatten aan te reiken, heeft Spectrum een handzame brochure en training voor beroepskrachten van gemeenten, welzijns- en zorginstellingen en woningcorporaties ontwikkeld. De panelmethode is uitgewerkt in de brochure *Burgers aan het woord*. Adviseur Hans Stein zet hierin uiteen hoe de methode werkt en hoe resultaten op plaatselijk niveau kunnen worden geïmplementeerd. In de brochure zijn de praktijkervaringen van de auteur met de panelmethode verwerkt. De methode is tot nu toe vooral ingezet om de mening van ouderen te polsen, maar is natuurlijk ook geschikt voor andere doelgroepen. Vandaar immers de naam: de burger aan het woord!

Daarnaast wordt binnenkort een training gegeven aan gemeenteambtenaren om de panelmethode zelf onder de knie te krijgen en periodiek te kunnen uitvoeren. Een unieke kans om op een gewenste manier met de burger in contact te komen! De training is op 18 april en 16 mei aanstaande.

